

Pašije

podle svatých evangelistů
Matouše, Marka, Lukáše a Jana

Ježíš

*Text ve znění českého liturgického překladu
podle vydání Misálu na každý den liturgického roku,
Karmelitánské nakladatelství, 2000*

~~~~~

Petr mu však tvrdil:

„I kdybych měl s tebou jít na smrt, nezapřu tě!“

Podobně mluvili i všichni ostatní učedníci. Potom s nimi šel Ježíš na venkovský dvorec zvaný Getsemany a řekl učedníkům:

„Posed'te tady, zatímco se půjdu tamhle pomodlit.“

Petra a dva Zebedeovy syny vzal s sebou. Pak se ho zmocnil smutek a úzkost. Řekl jim:

„Má duše je smutná až k smrti, zůstaňte zde a bděte se mnou!“

Trochu poodešel, padl tváří k zemi a modlil se:

„Otče můj, jestliže je to možné, at' mne mine tento kalich; avšak ne jak já chci, ale jak ty chceš.“

Potom se vrátil k učedníkům a našel je, jak spí. Řekl Petrovi:

„To jste nemohli ani jednu hodinu se mnou bdít? Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé.“

Odešel podruhé a modlil se:

„Otče můj, nemůže-li mě (tento kalich) minout a musím ho vypít, at' se stane tvá vůle.“

Znovu se vrátil a našel je, jak spí, protože se jim únavou zavíraly oči. Nechal je, opět odešel a modlil se potřetí stejnými slovy. Potom se vrátil k učedníkům a řekl jim:

„Jen spěte a odpočívajte dál! – Už je tady ta hodina: teď bude Syn člověka vydán do rukou hříšníků. Vstaňte, půjdeme! Hle, už je tady můj zrádce.“

Když ještě mluvil, přišel Jidáš, jeden ze Dvanácti, a s ním velký houf s meči a kyji, jak je poslali velekněží a starší lidu. Jeho zrádce s nimi smluvil znamení:

„Koho políbím, ten je to; toho se chopte.“

A hned přistoupil k Ježíšovi a řekl:

„Buď zdrav, Mistře.“

A políbil ho. Ježíš mu odpověděl:

„Příteli, (učíš jen) k čemu jsi přišel.“

(Lidé z houfu) přistoupili, vztáhli ruce na Ježíše a zmocnili se ho. Vtom jeden z těch, kdo byli s Ježíšem, sáhl po meči, vytasil ho, udeřil veleknězova služebníka a ut'al mu ucho. Ježíš mu však řekl:

„Zastrč svůj meč tam, kam patří. Každý, kdo sahá po meči, mečem zahyne. Anebo myslíš, že by mi můj Otec neposlal ihned víc jak dvanáct pluků andělů, kdybych ho o to poprosil? Ale jak by se potom splnily výroky Písma, že se tak musí stát?“

V té chvíli řekl Ježíš (onomu) houfu:

„Jako na zločince jste vytáhli s meči a kyji, abyste mě zatkli? Sedával jsem den co den v chrámě a učil, a nezmocnili jste se mě. To všechno se však stalo, aby se splnily výroky Písma u proroků.“

Tu jej všichni učedníci opustili a utekli. Ti, kdo se Ježíše zmocnili, vedli ho k veleknězi Kaifášovi, kde se shromáždili učitelé Zákona a starší. Petr šel zpozvzdálí za ním až k veleknězovu dvoru. Vešel dovnitř a sedl si k služebníkům,

aby viděl, jak to skončí. Velekněží a celá velerada hledali proti Ježíšovi křivé svědectví, aby ho mohli odsoudit na smrt, ale nenašli, třebaže se dostavilo mnoho falešných svědků. Nakonec přišli dva a řekli:

„On prohlásil: Mohu zbořit Boží chrám a ve třech dnech ho zase vystavět.“

Velekněz povstal a zeptal se ho:

„Nic neodpovídáš na to, co tito (lidé) proti tobě vypovídají?“

Ježíš však mlčel. Tu mu velekněz řekl:

„Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zdali jsi Mesiáš, Syn Boží!“

Ježíš mu odpověděl:

„Tys (to) řekl. Ale říkám vám: Od této chvíle uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích.“

Tu roztrhl velekněz své roucho a řekl:

„Rouhal se! Nač ještě potřebujeme svědky? Právě jste sami slyšeli rouhání. Co o tom soudíte?“

Odpověděli:

„Hoden je smrti.“

Pak mu plivali do tváře a tloukli ho pěstmi; někteří ho bili do tváře a říkali:

„Když jsi prorok, pověz nám, Mesiáši, kdo tě to udeřil!“

Petr mezitím seděl venku na dvoře. Tu k němu přistoupila jedna služka a tvrdila:

„Tys byl také s tím Galilejcem Ježíšem.“

Ale on to přede všemi zapřel:

„Nevím co povídáš.“

Když odešel k chodbě u brány, uviděla ho jiná služka a řekla těm, kdo tam byli:

„Tady ten byl s tím nazaretským Ježíšem.“

Ale zase to zapřel, a to pod přísahou:

„Toho člověka vůbec neznám!“

Za chvílku přistoupili ti, kdo tam stáli, a řekli Petrovi:

„Opravdu, i ty k nim patříš. Vždyť už tvé nářečí tě prozrazuje.“

Tu se začal zaklínat a zapřísahat:

„Neznám toho člověka!“

Hned na to zakokrhá kohout a Petr si vzpomněl na slova, která Ježíš řekl: „Dříve než kohout zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ A vyšel ven a hořce se rozplakal. Když nastalo ráno, všichni velekněží a starší lidu se usnesli proti Ježíšovi, že ho vydají na smrt. Dali ho proto spoutat a odvést a vydali ho vladaři Pilátovi. Když teď zrádce Jidáš viděl, že Ježíš je odsouzen, hnulo se v něm svědomí. Přinesl velekněžím a starším těch třicet stříbrných nazpátek a řekl:

„Zhřešil jsem: zradil jsem nevinnou krev.“

Odpověděli mu:

„Co je nám do toho? To je tvá věc.“

Tu hodil ty stříbrné dovnitř chrámu, utekl odtamtud, šel a oběsil se. Velekněží vzali ty peníze a řekli:

„Do chrámové pokladny je dát nesmíme, protože je to odměna za krev.“

Usnesli se tedy, že za ně koupí hrncířovo pole na pohřbívání cizinců. Proto se tomu poli až do dneška říká Pole krve. Tak se splnilo, co řekl prorok Jeremiáš: „Vzali třicet stříbrných, odhadní cenu za toho, kterého Izraelité tak odhadli, a dali je za hrncířovo pole, jak mi nařídil Pán.“ Ježíš pak byl předveden před vladaře. Vladař se ho zeptal:

„Ty jsi židovský král?“

Ježíš odpověděl:

„Ty (to) říkáš.“

Na žaloby velekněží a starších neodpověděl nic. Tu mu Pilát řekl:

„Neslyšíš, co všechno proti tobě vypovídají?“

Ale Ježíš mu neodpověděl ani na jednu otázku, takže se vladař velmi divil. Bylo zvykem, že o svátcích vladař propouštěl lidu jednoho vězně, kterého chtěli. Právě tehdy měli pověstného vězně, jmenoval se Barabáš. Proto když se (lidé) shromáždili, zeptal se jich Pilát:

„Koho chcete abych vám propustil? Barabáše, anebo Ježíše, kterému říkají Mesiáš?“

Věděl totiž, že ho vydali z nenávisti. Když zasedl na soudní stolec, poslala k němu jeho žena se vzkazem:

„Nic neměj s tím spravedlivým! Kvůli němu jsem dnes ve snu mnoho vytrpěla.“

Velekněží a starší však přemluvili lid, aby si vyžádali Barabáše, a Ježíše aby dali popravit. Vladař se jich ptal:

„Kterého vám z těchto dvou mám propustit?“

Začali volat:

„Barabáše!“

Pilát jim řekl:

„Co tedy mám udělat s Ježíšem, zvaným Mesiáš?“

Všichni volali:

„Na kříž s ním!“

On však namítl:

„Ale co udělal špatného?“

Oni však křičeli ještě víc:

„Na kříž s ním!“

Pilát viděl, že tím nic nedosáhl, ba naopak, že bouře stále vzrůstá. Dal si tedy přinést vodu, před očima lidu si umyl ruce a řekl:

„Nemám vinu na krvi tohoto člověka. To je vaše věc.“

Všechny lid odpověděl:

„Jeho krev ať padne na nás a na naše děti!“

Tu jim propustil Barabáše, Ježíše pak dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. Vladařovi vojáci vzali Ježíše do vládní budovy a svolali k němu celou četou. Svlékli ho, přehodili mu nachově rudý plášť, upletli korunu z trní, vsadili mu ji na hlavu, do pravé ruky mu dali rákosovou hůl, klekali před ním a posmívali se mu:

„Bud' zdrav, židovský králi!“

Plivali na něj, brali mu hůl a bili ho po hlavě. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu plášť, oblékli mu zase jeho šaty a odvedli ho, aby ho ukřižovali. Když vycházeli, potkali jednoho člověka z Kyrény, jmenoval se Šimon. Toho přinutili, aby mu nesl kříž. Když došli na místo zvané Golgota, což znamená „Lebka“, dali mu pít víno smíchané se žlučí. Okusil, ale pít nechtěl. Přibili ho na kříž a rozdělili si jeho šaty losováním. Potom si tam sedli a hlídali ho. Nad hlavu mu připevnili nápis s udáním jeho provinění: „To je Ježíš, židovský král.“ Zároveň s ním byli ukřižováni dva zločinci, jeden po pravici, druhý po levici. Ti, kdo přecházeli okolo, potupně proti němu mluvili. Potřásali hlavou a říkali:

„Chceš zbořit chrám a ve třech dnech ho zase vystavět. Zachraň sám sebe! Jsi-li syn Boží, sestup z kříže!“

Stejně tak se mu posmívali i velekněží s učiteli Zákona a staršími a říkali:

„Jiným pomohl, sám sobě pomoci nemůže. Je (prý) to izraelský král! At' nyní sestoupí z kříže, a uvěříme v něho. Spoléhal na Boha, at' ho teď vysvobodí, má-li v něm zalíbení. Přece řekl: »Jsem Boží syn!«“

Stejně ho tupili i ti, kdo byli spolu s ním ukřižováni. Od dvanácti hodin nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne. Kolem tří hodin zvolal Ježíš mocným hlasem:

„Eli, Eli, lema sabachthani?“,

to znamená:

„Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“

Když to uslyšeli někteří z těch, kdo tam stáli, říkali:

„On volá Eliáš!“

Jeden z nich hned odběhl, vzal houbu, naplnil ji octem, nastrčil ji na rákosovou hůl a chtěl mu dát pít. Ostatní však říkali:

„Počkej, chceme vidět, zdali ho přijde Eliáš zachránit.“

Ježíš však znovu vykřikl mocným hlasem a skonal.

(Chvilé tiché modlitby vkleče)

Vtom se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů, země se zatřásla, skály se rozpukly, hroby se otevřely a mnoho těl zesnulých svatých bylo vzkříšeno. Po jeho vzkříšení vyšli z hrobů, vešli do Svatého města a ukázali se mnoha (lidem). Když setník a jeho lidé, kteří měli u Ježíše stráž, viděli to zemětřesení a všechno, co se dělo, hrozně se polekali a říkali:

„To byl opravdu syn Boží!“

Zpovzdálí tam přihlíželo i mnoho žen: (byly to) ty, které následovaly Ježíše už z Galileje a sloužily mu. Mezi nimi byla Marie Magdalská, Marie, matka Jakubova i Josefova, a matka Zebedeových synů. Když nastal večer, přišel bohatý člověk pocházející z Arimatie, jmenoval se Josef. I on byl Ježíšovým učedníkem. Došel k Pilátovi a žádal o Ježíšovo tělo. Pilát poručil, aby mu ho vydali. Josef vzal tělo, zavinul ho do čistého lněného plátna a uložil ho do své nové hrobky, kterou si dal vytesat ve skále. Před vchod do hrobky přivalil velký kámen a odešel. Marie Magdalská a druhá Marie přitom seděly naproti hrobu.

~~~~~

Druhý den, to je po dnu příprav na svátek, přišli velekněží a farizeové společně k Pilátovi a řekli:

„Pane, vzpomněli jsme si, že ten podvodník ještě zaživa prohlásil: »Po třech dnech vstanu z mrtvých.« Dej tedy rozkaz zajistit hrob až do třetího dne. Jinak by mohli jeho učedníci přijít, ukradnout ho a říci lidu: »Vstal z mrtvých.« Pak by ten poslední podvod byl ještě horší než první.“

Pilát jim odpověděl:

„(Tady) máte stráž. Jděte a zajistěte (hrob), jak uznáte za dobré.“

Oni šli a zajistili hrob tím, že zapečetili kámen a (postavili) stráž.

~~~~~

~~~~~

Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu. Ježíš jim řekl:

„Všichni se pohoršíte, neboť je psáno: »Budu bít pastýře, a ovce se rozprchnou«. Ale po mém vzkříšení vás předejdu do Galileje.“

Petr mu (na to) řekl:

„I kdyby se všichni pohoršili, já ne!“

Ježíš mu odpověděl:

„Amen, pravím ti, že ty dnes, této noci, dříve než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“

Ale on ještě rozhodněji tvrdil:

„I kdybych měl jít s tebou na smrt, nezapřu tě!“

Stejně tak mluvili všichni. Přišli k venkovskému dvorci, zvanému Getsemany. Ježíš řekl učedníkům:

„Poseďte tady, až se pomodlím.“

A vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana. A pak se ho zmocnila hrůza a úzkost. Řekl jim:

„Má duše je smutná až k smrti. Zůstaňte zde a bděte!“

Trochu poodešel, padnul na zem a modlil se, aby ho, jestliže je to možné, minula ta hodina. Řekl:

„Abba, Otče, tobě je všechno možné; odejmi ode mě tento kalich! Avšak ne, co já chci, ale co ty (chceš).“

Potom se vrátil a našel je, jak spí. Řekl Petrovi:

„Šimone, spíš? To jsi nemohl ani jednu hodinu bdít? Bděte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení. Duch je sice ochotný, ale tělo je slabé.“

A zas odešel a modlil se stejnými slovy. Znovu se vrátil a našel je, jak spí, protože se jim únavou zavíraly oči, takže nevěděli, co by mu odpověděli. Přišel potřetí a řekl jim:

„Ještě spíte a odpočíváte? – Už dost! Přišla ta hodina: teď bude Syn člověka vydán do rukou hříšníků. Vstaňte, pojďme! Hle, je tady můj zrádce.“

Když ještě mluvil, tu se objevil Jidáš, jeden ze Dvanácti, a s ním celý houf s meči a kyji, (jak je poslali) velekněží, učitelé Zákona a starší. Jeho zrádce s nimi smluvil znamení:

„Koho políbím, ten to je; toho se chopte a obezřetně ho odved'te!“

A když (Jidáš) přišel, hned přistoupil (k Ježíšovi) a řekl:

„Mistře“

a políbil ho. Oni pak vztáhli ruce na (Ježíše) a zmocnili se ho. Jeden z okolostojících však vytasil meč, udeřil veleknězova služebníka a ut'ál mu ucho. Ježíš jim řekl:

„Jako na zločince jste vytáhli s meči a kyji, abyste mě zatkli. Býval jsem den co den u vás v chrámě a učil, a nezmocnili jste se mě. Nuže, ať se splní (výroky) Písma.“

Tu ho všichni opustili a utekli. Jeden jinoch šel za ním, měl pouze lněné plátno, přehozené přes holé tělo. I toho se chtěli zmocnit, ale on jim nechal plátno v rukou a utekl nahý. Ježíše odvedli k veleknězi. Tam se shromáždili všichni

velekněží, starší a učitelé Zákona. Petr šel z povzdálí za ním až dovnitř do veleknězova dvora; sedl si mezi služebníky k ohni a ohříval se. Velekněží a celá velerada hledali nějaké svědectví proti Ježíšovi, aby ho mohli odsoudit k smrti, ale nenacházeli. Mnozí sice proti němu lživě vypovídali, ale jejich výpovědi nebyly shodné. Někteří pak vystoupili a lživě proti němu vypovídali:

„My jsme ho slyšeli, jak říkal: Já zbořím tento chrám, udělaný rukama a ve třech dnech vystavím jiný, rukama neudělaný.“

Ale ani v této věci nebylo jejich svědectví shodné. Tu povstal velekněz, (postavil se) doprostřed a zeptal se Ježíše:

„Nic neodpovídáš na to, co tito (lidé) proti tobě vypovídají?“

On však mlčel a vůbec nic neodpověděl. Velekněz se ho znovu zeptal:

„Ty jsi Mesiáš, syn Požehnaného?“

Ježíš odpověděl:

„Tys (to) řekl. A uvidíte Syna člověka, jak sedí po pravici Všemohoucího a jak přichází v nebeských oblacích.“

Tu roztrhl velekněz své roucho a prohlásil:

„Nač ještě potřebujeme svědky? (Právě) jste slyšeli rouhání. Co o tom soudíte?“

Oni všichni prohlásili, že je hoden smrti. Někteří na něho začali plivat, zahalovali mu tvář, tloukli ho pěstmi a říkali mu:

„Ukaž, že jsi prorok!“

Také služebníci se do něho pustili a bili ho. Petr byl dole na dvoře a přišla tam jedna z veleknězových služek. Když uviděla Petra, jak se ohřívá, podívala se na něj a řekla:

„Ty jsi také byl s tím nazaretským Ježíšem!“

Ale on to zapřel:

„Nevím ani nerozumím, co povídáš.“

Pak šel ven k prostranství u brány. A kohout zakokrhál. Ta služka tam Petra uviděla a hned zase začala říkat (lidem), kteří tam stáli:

„To je jeden z nich.“

Ale on opět zapíral. Za chvíli zase řekli Petrovi ti, kteří tam stáli:

„Opravdu, patříš k nim, vždyť jsi přece Galilejec!“

On se však začal zaklínat a zapřísahat:

„Neznám toho člověka, o kterém mluvíte.“

A hned zakokrhál kohout podruhé. Tu si Petr vzpomněl, jak mu Ježíš řekl: „Než kohout dvakrát zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ A propukl v pláč. Hned zrána velekněží se staršími a učiteli Zákona, to je celá velerada, vynesli rozhodnutí, dali Ježíše v poutech odvést a vydali ho Pilátovi. Pilát se ho otázel:

„Ty jsi židovský král?“

On mu odpověděl:

„Ty (to) říkáš!“

Velekněží proti němu přednesli mnoho žalob. Pilát se ho znovu zeptal:

„Nic neodpovídáš? Hleď, co všechno na tebe žalují!“

Ježíš však už vůbec nic neodpověděl, až se Pilát divil. O svátcích jim (vladař) propouštěval vězně, o kterého požádali. Právě byl ve vězení jistý Barabáš, ještě s jinými vzbouřenci, protože se při vzpouře dopustili vraždy. Lid přišel nahoru a začal Piláta prosit o to, co pro ně vždycky dělával. Pilát jim na to řekl:

„Chcete, abych vám propustil židovského krále?“

Věděl totiž, že ho velekněží vydali z nenávisti. Velekněží však poštváli lid, ať jim raději propustí Barabáše. Pilát se jich znovu zeptal:

„Co tedy mám udělat s tím, kterému říkáte židovský král?“

Oni začali křičet:

„Ukřižuj ho!“

Pilát jim namítl:

„Ale co udělal špatného?“

Oni však křičeli ještě víc:

„Ukřižuj ho!“

Pilát chtěl lidu vyhovět, proto jim propustil Barabáše. Ježíše dal zbičovat a vydal ho, aby byl ukřižován. Vojáci ho odvedli dovnitř dvora, to je do vládní budovy, a svolali celou četou. Oblékli mu rudý plášť, upletli trnovou korunu a nasadili mu ji. Pak ho začali pozdravovat:

„Buď zdrav židovský králi!“

Bili ho rákosovou holí po hlavě, plivali na něj, klekali na kolena a holdovali mu. Když se mu dost naposmívali, svlékli mu rudý plášť, oblékli mu zase jeho šaty a vyvedli ho, aby ho ukřižovali. Jistého Šimona z Kyrény, který právě přicházel z pole a šel kolem – otce Alexandrova a Rufova – přinutili, aby nesl jeho kříž. Přivedli ho na místo, kterému se říkalo Golgota, což znamená v překladu Lebka. Dávali mu víno s přimíchanou myrhou, ale on ho nepřijal. Přibili ho na kříž a rozdělili si jeho šaty: losováním o nich rozhodli, co si kdo má vzít. Bylo devět hodin dopoledne, když ho ukřižovali. Jeho provinění hlásal nápis: „Židovský král.“ Zároveň s ním ukřižovali další dva zločince, jednoho po jeho pravici, druhého po levici. Ti, kdo přicházeli okolo, potupně proti němu mluvili, potřásali hlavou a říkali:

„Hleďme, chceš zbořit chrám a ve třech dnech ho zase vystavět! Zachraň sám sebe a sestup z kříže!“

Stejně tak se mu mezi sebou posmívali i velekněží a učitelé Zákona a říkali:

„Jiným pomohl, sám sobě pomoci nemůže. Mesiáš, izraelský král! Ať nyní sestoupí z kříže, abychom to viděli a uvěřili!“

Tupili ho i ti, kdo byli spolu s ním ukřižováni. Když bylo dvanáct hodin, nastala po celém kraji tma až do tří odpoledne. Ve tři hodiny zvolal Ježíš mocným hlasem:

„**Eloi, Eloi, lema sabachthani?**“

To je v překladu:

„**Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?**“

Když to uslyšeli někteří z těch, kdo stáli kolem, řekli:

„Hleďte, volá Eliáše!“

Jeden z nich odběhl, namočil houbu do octa, nastrčil ji na rákosovou hůl a chtěl mu dát pít; říkal při tom:

„Počkejte, chceme vidět, zdali ho Eliáš přijde sejmut!“

Ježíš však vydal mocný hlas a vydechl naposled.

(Chvilé tiché modlitby v kleče.)

Tu se chrámová opona roztrhla v půli odshora až dolů. Když setník, který stál při tom naproti němu, uviděl, že tak vydechl naposled, prohlásil:

„Tento člověk byl opravdu Syn Boží!“

Zpovzdálí také přihlížely (některé) ženy, mezi nimi Marie Magdalská, Marie, matka Jakuba Mladšího i Josefa, a Salome. Ty ho následovaly a sloužily mu už tehdy, když působil v Galileji – i mnoho jiných, které spolu s ním přišly do Jeruzaléma. Mezitím už nastal večer. Protože byl den příprav před sobotním svátkem, přišel vážený člen velerady Josef z Arimatie, který sám také očekával Boží království, a odvážně šel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pilát se podivil, že by už zemřel. Dal si proto zavolat setníka a ptal se ho, zdali je už mrtev. Když mu to setník potvrdil, daroval Josefovi mrtvé tělo. Ten koupil lněné plátno, sňal tělo, zavinul ho do plátna a uložil do hrobky, která byla vytesána ve skále, a před vchod do hrobky přivalil kámen. Marie Magdalská a Marie, matka Josefova, se dívaly, kam byl (Ježíš) položen.

Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Lukáše.

Ve stanovenou hodinu zaujal (Ježíš) místo u stolu a apoštolové s ním. Řekl jim:

„Toužebně jsem si přál jíst s vámi tohoto velikonočního beránka, dříve než budu trpět. Neboť vám říkám: Už ho nebudu jíst, dokud se nenaplní v Božím království.“

A vzal kalich, vzdal díky a řekl:

„Vezměte ho a rozdělte mezi sebe, neboť vám říkám: Od této chvíle už nikdy nebudu pít z plodu révy, dokud nepřijde Boží království.“

Potom vzal chléb, vzdal díky, lámal ho a dával jim se slovy:

„To je mé tělo, které se za vás vydává. To konejte na mou památku!“

Stejně tak vzal i kalich, když bylo po večeři, a řekl:

„Tento kalich je nová smlouva, (zpečetěná) mou krví, která se za vás prolévá. Hle, u mě na stole je však ruka mého zrádce! Syn člověka sice jde svou cestou, jak je určeno, ale běda tomu člověku, který ho zradí.“

Oni se začali ptát jeden druhého, který z nich že to je, kdo to hodlá udělat. Vznikl také mezi nimi spor, kdo z nich je asi největší. Řekl jim:

„Králové vládnou svým národům, a kdo mají nad nimi moc, dávají si říkat »dobrodinci«. U vás však ať to tak není! Ale kdo je mezi vámi největší, ať je jako nejmenší, a kdo je představený, ať je jako ten, kdo druhým slouží. Vždyť kdo je větší: ten, kdo sedí u stolu, či ten, kdo obsluhuje? Přece ten, kdo sedí u stolu! Já však jsem mezi vámi jako ten, kdo slouží.“

Vy jste se mnou až do nynějška vytrvali v mých zkouškách. A já vám odkazuji královskou vládu, jako mně ji odkázal můj Otec, takže budete jíst a pít u mého stolu v mém království, sedět na trůně a soudit dvanáct izraelských kmenů. Šimone, Šimone, satan si vyžádal, aby vás směl protříbit jako pšenici:, ale já jsem za tebe prosil, aby tvoje víra nezanikla. A ty potom, až se obrátíš, utvrzuj své bratry.“

Petr mu řekl:

„Pane, s tebou jsem ochoten jít do vězení i na smrt!“

On mu odpověděl:

„Říkám ti Petře: Ještě se ani kohout dnes neozve, a ty už třikrát zapřeš, že mě znáš.“

Dále jim řekl:

„Když jsem vás poslal bez měšce, bez mošny, bez opánek, měli jste v něčem nedostatek?“

Odpověděli mu:

„Ne, v ničem.“

Řekl jim:

„Nyní však, kdo má měšec, ať si ho vezme, a stejně tak mošnu; a kdo nemá, ať prodá svůj plášť a koupí se meč. Říkám vám totiž, že se na mně musí splnit, co je napsáno: »A byl počítán mezi zločince«. Neboť co je o mně řečeno, už se naplňuje!“

Řekli:

„Pane, tady jsou dva meče.“

On jim odpověděl:

„To stačí“.

Potom se podle svého zvyku odtamtud odebral na Olivovou horu a učedníci ho následovali. Když byl na místě, řekl jim:

„Modlete se, abyste nepřišli do pokušení.“

Sám pak se od nich vzdálil, asi co by kamenem dohodil, klekl a modlil se:

„Otče, chceš-li, odejmi ode mě tento kalich, avšak ne má vůle at' se stane, ale tvá.“

Tu se mu zjevil anděl z nebe a posiloval ho. Ježíš upadl do smrtelné úzkosti a modlil se ještě usilovněji; jeho pot stékal na zem jako krůpěje krve. Potom vstal od modlitby, šel ke svým učedníkům a našel je, jak zármutkem usnuli. Řekl jim:

„Proč spíte? Vstaňte a modlete se, abyste nepřišli do pokušení!“

Když ještě mluvil, objevil se houf lidí; jeden ze Dvanácti, jménem Jidáš, šel před nimi. Přiblížil se k Ježíšovi, aby ho políbil. Ježíš mu řekl:

„Jidáši, políbením zrazuješ Syna člověka?“

Když ti, kdo byli s Ježíšem, viděli, co se chystá, zeptali se:

„Pane, máme zasáhnout mečem?“

A jeden z nich udeřil veleknězova služebníka a ut' al mu pravé ucho. Ježíš však na to řekl:

„Přestaňte! Dost!“

A dotkl se jeho ucha a uzdravil ho. Potom řekl Ježíš těm, kteří se na něho vypravili, velekněžím, chrámovým velitelům a starším:

„Jako na zločince jste vytáhli s meči a kyji? Býval jsem den co den mezi vámi v chrámě, a ruce jste na mě nevztáhli. Tohle však je vaše hodina a vláda temnoty.“

Pak se ho zmocnili a odvedli. Přivedli ho do veleknězova domu. Petr šel zpozvzdálí za nimi. Když rozdělali uprostřed dvora oheň a sesedli se kolem, sedl si Petr mezi ně. Jak seděl ve světle, uviděla ho jedna služka, pozorně se na něj podívala a řekla:

„Také ten byl s ním!“

On však to zapřel:

„Neznám ho, ženo.“

Za chvíli ho uviděl jiný a řekl:

„Ty jsi také jeden z nich!“

Petr odpověděl:

„Člověče, nejsem!“

Uplynula asi hodina a někdo jiný zase tvrdil:

„Dooopravdy, i tento člověk byl s ním, vždyť je to Galilejec!“

Petr však řekl:

„Člověče, nevím, o čem mluvíš.“

V tom okamžiku, když ještě mluvil, zakokrhá kohout. Tu se Pán obrátil a pohleděl na Petra. A Petr si vzpomněl na to, co mu Pán řekl: „Dříve než kohout dnes zakokrhá, třikrát mě zapřeš.“ A vyšel ven a hořce se rozplakal. Muži, kteří Ježíše hlídali, posmívali se mu a bili ho, zavázali mu oči a ptali se:

„Když jsi prorok, pověz nám, kdo tě to udeřil.“

A rouhali se mu, jak mohli. Jakmile se rozednilo, sešel se sbor starších z lidu, velekněží a učitelé Zákona, a dali ho předvést před svůj soud. Řekli:

„Jsi-li Mesiáš, pověz nám to!“

Odpověděl jim:

„I kdybych vám to řekl, neuvěříte, a kdybych se vás zeptal, nedáte mi odpověď. Ale od této chvíle bude Syn člověka sedět po pravici všemohoucího Boha.“

Všichni mu do toho vpadli:

„Ty jsi tedy Boží Syn?“

Odpověděl jim:

„Vy (správně) říkáte, já jsem!“

Oni řekli:

„Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme to sami slyšeli z jeho úst!“

Celé jejich shromáždění povstalo a vedli ho k Pilátovi. Tam na něj začali žalovat:

„Zjistili jsme, že tento člověk rozvrací náš národ, brání odvádět císaři daně a vydává se za krále Mesiáše.“

Pilát se ho zeptal:

„Ty jsi židovský král?“

Odpověděl mu:

„Ty (to) říkáš!“

Pilát pak prohlásil velekněžím a lidu:

„Neshledávám na tomto člověku žádné provinění.“

Ale oni naléhali a říkali:

„Pobuřuje lid svým učením po celém Judsku, počínajíc Galileou až sem!“

Jakmile to Pilát uslyšel, zeptal se, zdali ten člověk je Galilejec; a když se dověděl, že je z Herodova území, poslal ho k Herodovi, který se také právě v těch dnech zdržoval v Jeruzalémě. Jakmile Herodes spatřil Ježíše, velmi se zaradoval. Už dávno si ho totiž přál uvidět, protože o něm slyšel a doufal, že uvidí, jak udělá nějaký zázrak. Kládl mu tedy mnoho otázek, ale on mu vůbec neodpovídal. Velekněží a učitelé Zákona stáli při tom a urputně na něho žalovali.

Tu Herodes i se svými vojáky mu dal najevo, že jím pohrdá, a ztropil si z něho posměch: dal ho obléci do bílých šatů a poslal ho nazpět k Pilátovi. V ten den se Herodes a Pilát spřátelili; předtím totiž spolu žili v nepřátelství. Pilát svolal velekněze, členy velerady i lid a řekl jim:

„Přivedli jste mi tohoto člověka, že prý pobuřuje lid. Já sám jsem ho vyslechl ve vaší přítomnosti, ale neshledal jsem, že by se tento člověk provinil něčím z toho, co na něj žalujete. Ale ani Herodes ne, vždyť ho poslal nazpět k nám.“

Prostě nespáchal nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím.“

Ale oni se všichni dali do křiku:

„Pryč s ním! Propusť nám Barabáše!“

Ten byl uvržen do žaláře pro nějakou vzpouru vzniklou v městě a pro vraždu. Pilát začal znovu na ně naléhat, protože chtěl Ježíše propustit. Ale oni odpověděli křikem:

„Ukřižuj ho, ukřižuj!“

Potřetí jim řekl:

„Ale co špatného udělal? Neshledal jsem na něm nic, co by zasluhovalo smrt. Dám ho tedy potrestat a pak ho propustím.“

Oni však doráželi s velkým křikem a žádali, aby byl ukřižován, a jejich křik se stále stupňoval. Pilát se proto rozhodl povolit jejich žádosti: propustil toho, který byl uvržen do žaláře pro vzpouru a vraždu a kterého si vyžádali, a Ježíše vydal, aby se jim stalo po vůli. Když ho odváděli, zadrželi jistého Šimona z Kyrény, který právě přicházel z pole, a vložili na něj kříž, aby ho nesl za Ježíšem. Za ním šel velký zástup lidu a ženy, které nad ním naříkaly a plakaly. Ježíš se k nim obrátil a řekl:

„Jeruzalémské dcery, neplačte nade mnou! Spíše nad sebou plačte a nad svými dětmi; přijdou totiž dny, kdy se bude říkat: »Blahoslavené neplodné, životy, které nerodily, a prsy, které nekojily!« Tehdy lidé začnou říkat horám: »Padněte na nás!« a pahrbkům: »Přikryjte nás!« Neboť když se toto děje se zeleným stromem, co se (teprve) stane se suchým!“

Spolu s ním byli vedeni na popravu také dva zločinci. Když došli na místo, které se nazývá Lebka, ukřižovali jeho i ty zločince, jednoho po pravici a druhého po levici. Ježíš řekl:

„Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí.“

Jeho šaty si rozdělili losem. Lid stál a díval se. Členové velerady se mu vysmívali:

„Jiným pomohl, ať pomůže sám sobě, je-li Mesiáš, Boží Vyvolený!“

Posmívali se mu i vojáci, přistupovali, podávali mu ocet a říkali:

„Když jsi židovský král, zachraň sám sebe!“

Nad ním byl totiž nápis: „To je židovský král.“ Jeden z těch zločinců, kteří viseli na kříži, se mu rouhal:

„Copak ty nejsi Mesiáš? Zachraň sebe i nás!“

Druhý ho však okřikl:

„Ani ty se nebojíš Boha? Vždyť jsi odsouzen k stejnému trestu! My ovšem spravedlivě: dostáváme přece jen, jak si zasloužíme za to, co jsme spáchali, ale on neudělal nic zlého.“

A dodal:

„Ježíši, pamatuj na mě, až přijdeš do svého království.“

Odpověděl mu:

„Amen, pravím ti: Dnes budeš se mnou v ráji.“

Bylo už asi dvanáct hodin. Tu nastala tma po celém kraji až do tří odpoledne, protože se zatmělo slunce. Chrátová opona se vpůli roztrhla. Ježíš zvolal mocným hlasem:

„Otče, do tvých rukou poroučím svého ducha.“

A po těch slovech vydechl naposled.

(Chvilé tiché modlitby vkleče.)

Když setník viděl, co se stalo, velebil Boha a řekl:

„Tento člověk byl skutečně spravedlivý.“

A všichni ti lidé, kteří se tam shromáždili k této podívané, když viděli, co se stalo, bít se v prsa a vraceli se (domů). Jeho známí všichni zůstali stát opodál, i ženy, které ho doprovázely z Galileje, a dívaly se na to. Jeden člen velerady, jménem Josef, ušlechtilý a spravedlivý člověk z judského města Arimatie, ne-souhlasil s jejich rozhodnutím a jednáním. On (také) očekával Boží království. Zašel k Pilátovi a vyžádal si Ježíšovo tělo. Pak ho sňal, zavinul do lněného plátna a položil do hrobky vytesané ve skále, kde nebyl ještě nikdo pochován. Bylo to v den příprav, právě nastávala sobota. Přitom ho doprovázely ženy, které přišly (s Ježíšem) z Galileje. Podívaly se na hrobku i na to, jak bylo jeho tělo pochováno. Potom odešly domů a připravily si vonné věci a masti. V sobotu však zachovaly (sváteční) klid podle příkázání.

Umučení našeho Pána Ježíše Krista podle Jana

Ježíš vyšel se svými učedníky za potok Kedron, kde byla zahrada. Vstoupil do ní, on i jeho učedníci. To místo znal i jeho zrádce Jidáš, protože se tam Ježíš často scházel se svými učedníky. Jidáš si tedy vzal vojenskou četou a od velekněží a farizeů služebníky a šel tam s pochodněmi, s lucernami a se zbraněmi. Ježíš věděl všechno, co na něj má přijít. Vystoupil tedy a zeptal se jich:

„Koho hledáte?“

Odpověděli mu:

„Ježíše Nazaretského.“

Ježíš odpověděl:

„Já jsem to.“

Stál s nimi také zrádce Jidáš. Sotva jim tedy Ježíš řekl „Já jsem to“, couvli a padli na zem. Znovu se jich zeptal:

„Koho hledáte?“

Odpověděli mu:

„Ježíše Nazaretského.“

Ježíš odpověděl:

„Už jsem vám přece řekl, že jsem to já. Hledáte-li mne, tyto zde nechte odejít.“

To proto, aby se splnilo jeho slovo: „Z těch, které jsi mi dal, nenechal jsem zahynout nikoho.“ Šimon Petr měl při sobě meč; vytasil ho tedy, udeřil veleknězova služebníka a utal mu pravé ucho. Ten sluha se jmenoval Malchus. Ježíš však Petrovi řekl:

„Zastrč meč do pochvy! Což nemám pít kalich, který mi podal Otec?“

Tu se četa s velitelem a židovští služebníci zmocnili Ježíše a svázali ho. Napřed ho vedli k Annášovi. Annáš totiž byl tchán Kaifáše, který byl v tom roce veleknězem. Byl to ten Kaifáš, který dal židům radu: „Je lépe, když jeden člověk umře za lid.“ Šimon Petr a jiný učedník šli za Ježíšem. Tento učedník se znal s veleknězem, proto vešel s Ježíšem do veleknězova dvora; Petr však zůstal u dveří venku. Ten druhý učedník, který se znal s veleknězem, vyšel tedy ven, promluvil s vrátnou a přivedl Petra dovnitř. Vrátná se Petra zeptala:

„Nepatříš také ty k učedníkům toho člověka?“

On odpověděl:

„Nepatřím.“

Stáli tam sluhové a služebníci velerady, kteří si rozdělali oheň, protože bylo chladno, a ohřívali se. Také Petr u nich stál a ohříval se. Velekněz se vyptával Ježíše na jeho učedníky a na jeho učení. Ježíš mu odpověděl:

„Já jsem mluvil k světu veřejně. Já jsem vždycky učíval v synagóze a v chrámě, kde se shromažďují všichni židé, a nic jsem nemluvil tajně. Proč se ptáš mne? Zeptej se těch, kdo slyšeli, co jsem k nim mluvil. Ti dobře vědí, co jsem říkal.“

Sotva to vyslovil, jeden ze služebníků velerady, který stál při tom, dal Ježíšovi políček a řekl:

„Tak odpovídáš veleknězi?“

Ježíš mu odpověděl:

„Jestliže jsem mluvil nesprávně, dokaž, co bylo nesprávné. Jestliže však správně, proč mě biješ?“

Annáš ho pak poslal svázaného k veleknězi Kaifášovi. Šimon Petr stál u ohně a ohříval se. Řekli mu:

„Nepatříš také ty k jeho učedníkům?“

On zapíral:

„Nepatřím.“

Jeden z veleknězových sluhů, příbuzný toho, kterému Petr ut'al ucho, řekl:

„Copak jsem tě neviděl v zahradě s ním?“

Petr to však znovu zapřel. V tom právě kohout zakokrhal. Od Kaifáše vedli Ježíše do vládní budovy. Bylo časně ráno. Sami do vládní budovy nevstoupili, aby se neposkrvnili, ale aby mohli jít velikonočního beránka. Pilát tedy vyšel k nim ven a zeptal se:

„Jakou žalobu vznášíte proti tomuto člověku?“

Odpověděli mu:

„Kdyby to nebyl zločinec, nebyli bychom ti ho vydali.“

Pilát jim řekl:

„Vezměte si ho vy sami a suďte ho podle vašeho zákona!“

Židé mu odpověděli:

„My nemáme právo nikoho popravít.“

Tak se totiž mělo splnit Ježíšovo slovo, kterým naznačoval, jakou smrtí zemře. Pilát se vrátil do vládní budovy, dal Ježíše předvolat a zeptal se ho:

„Ty jsi židovský král?“

Ježíš odpověděl:

„Říkáš to sám ze sebe, anebo ti to řekli o mně jiní?“

Pilát odpověděl:

„Copak jsem já žid? Tvůj národ, to je velekněží, mi tě vydali. Čeho ses dopustil?“

Ježíš na to řekl:

„Moje království není z tohoto světa. Kdyby moje království bylo z tohoto světa, moji služebníci by přece bojovali, abych nebyl vydán židům. Ne, moje království není odtud.“

Pilát se ho zeptal:

„Ty jsi tedy přece král?“

Ježíš odpověděl:

„Ano, já jsem král. Já jsem se proto narodil a proto jsem přišel na svět, abych vydal svědectví pravdě. Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas.“

Pilát mu řekl:

„Co je to pravda?“

Po těch slovech vyšel zase ven k židům. Řekl jim:

„Já na něm neshledávám žádnou vinu. Je však u vás zvykem, abych vám k velikonočním svátkům propustil jednoho (vězně). Chcete tedy, abych vám propustil židovského krále?“

Oni znovu začali křičet:

„Toho ne, ale Barabáše!“

Ten Barabáš byl zločinec. Potom Pilát vzal Ježíše a dal ho zbičovat. Vojáci upletli z trní korunu, vsadili mu ji na hlavu, oblékli ho do rudého pláště, předstupovali před něj a provolávali:

„Bud' zdrav, židovský králi!“

a bili ho. Pilát vyšel znovu ven a řekl židům:

„Hle, dám vám ho vyvést, abyste uznali, že na něm neshledávám žádnou vinu.“

Ježíš vyšel s trnovou korunou a v rudém plášti. Pilát jim řekl:

„Hle, člověk!“

Když ho však uviděli velekněží a služebníci, začali křičet:

„Ukřižuj, ukřižuj ho!“

Pilát na to řekl:

„Vezměte si ho vy sami a ukřižujte, neboť já na něm neshledávám žádnou vinu.“

Židé mu odpověděli:

„My máme zákon a podle toho zákona musí zemřít, protože dělal ze sebe Syna Božího.“

Když Pilát uslyšel to slovo, ulekl se ještě více. Vešel proto zase do vládní budovy a zeptal se Ježíše:

„Odkud jsi?“

Ježíš mu však nedal žádnou odpověď. Pilát mu řekl:

„Se mnou nechceš mluvit? Nevíš, že mám moc tě propustit, a že mám moc dát tě ukřižovat?“

Ježíš odpověděl:

„Neměl bys nade mnou vůbec žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shora. Proto má větší vinu ten, kdo mě tobě vydal.“

Pilát se proto snažil ho propustit. Ale židé křičeli:

„Když ho propustíš, nejsi přítel císařův. Každý, kdo se dělá králem, staví se proti císaři.“

Jak Pilát uslyšel ta slova, nařídil vyvést Ježíše ven a zasedl k soudu na místě zvaném Kamenná dlažba, hebrejsky Gabbatha.

Byl den příprav na velikonoce, kolem poledne. Pilát řekl židům:

„Hle váš král!“

Ale oni se pustili do křiku:

„Pryč s ním! Pryč s ním! Ukřižuj ho!“

Pilát jim namítl:

„Vašeho krále mám ukřižovat?“

Velekněží odpověděli:

„Nemáme krále, ale jen císaře!“

Tu jim ho vydal, aby byl ukřižován. Vzali tedy Ježíše. On sám nesl kříž a šel na místo zvané Lebka, hebrejsky Golgota. Tam ho ukřižovali a s ním ještě dva jiné, každého po jedné straně, a Ježíše uprostřed. Pilát dal také zhotovit a připevnit na kříž nápis v tomto znění: „Ježíš Nazaretský, židovský král.“ Tento nápis četlo mnoho židů, protože místo, kdy byl Ježíš ukřižován, bylo blízko města; byl napsán hebrejsky, latinsky a řecky. Proto židovští velekněží říkali Pilátovi:

„Nepiš: »Židovský král«, ale: »On tvrdil: Jsem židovský král.«“

Pilát odpověděl:

„Co jsem napsal, napsal jsem!“

Když vojáci Ježíše ukřižovali, vzali jeho svrchní šaty a rozdělili je na čtyři části, každému vojákovi jednu; vzali i suknicí. Suknice byla nesešívána, v jednom kuse setkaná odshora až dolů. Řekli si tedy:

„Netrhejme ji, ale losujme o ni, komu připadne.“

Tak se měl splnit výrok Písma: „Rozdělili si mé šaty a o můj oděv losovali.“ Právě tak to vojáci udělali. U Ježíšova kříže stála jeho matka, příbuzná jeho matky Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš uviděl svou matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl matce:

„Ženo, to je tvůj syn.“

Potom řekl učedníkovi:

„To je tvá matka.“

A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě. Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, řekl ještě:

„Žízním.“

Tak se mělo splnit Písmo. Stála tam nádoba plná octa. Nasadili tedy na yzop houbu naplněnou octem a podali mu ji k ústům. Když Ježíš přijal ocet, řekl:

„Dokonáno je.“

Pak sklonil hlavu a skonal.

(Chvilé tiché modlitby v kleče.)

Protože byl den příprav, takže mrtvá těla nesměla zůstat na kříži přes sobotu – tu sobotu totiž byl velký svátek – požádali židé Piláta, aby byly ukřižovaným přeraženy nohy a aby byli sňati. Přišli tedy vojáci a přerazili kosti prvnímu i druhému, kteří s ním byli ukřižováni. Když však přišli k Ježíšovi, viděli, že už je mrtvý. Proto mu kosti nepřerazili, ale jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda.

Ten, který to viděl, vydává o tom svědectví a jeho svědectví je pravdivé. On ví, že mluví pravdu abyste i vy věřili. To se stalo, aby se splnil výrok Písma: „Ani kost mu nebude zlomena“. A na jiném místě v Písmu se říká: „Budou hledět na toho, kterého probodli“.

Josef z Arimatie, který byl Ježíšovým učedníkem, ale ze strachu před židy tajným, požádal potom Piláta, aby směl sejmout Ježíšovo mrtvé tělo, a Pilát

